

4. Erilaisia rukousmuotoja

Opintokokonaisuus Rukous, osa 4/8

Tänään paneudumme siihen, miten erilaisia rukousmuotoja voi olla. On syytä huomioida, että nyt puhumme rukousmuodoista eikä rukoustavoista. Niihin perehdymme seuraavalla kertaa.

Kirkon varhaiskautena uskovat käyttivät niitä rukouksia, joita he lukivat pyhistä kirjoituksista. Tämä koskee erityisesti psalmeja, sillä ne ovat saaneet täyttymyksensä Kristuksessa (Luuk. 24:27, 44). Jerusalemin alkuseurakunta ”kuunteli ja noudatti uskollisesti apostolien opetusta. Uskovat elivät keskinäisessä yhteydessä, mursivat yhdessä leipää ja rukoilivat” (Apt. 2:42). Kirkon toiminnan vakiintuessa vakiintuivat myös rukousmuodot. Pyhä Henki, joka jatkuvasti muistuttaa rukoilevaa kirkkoa Kristuksesta, innoittaa sitä luomaan uusia rukouksia ilmaisemaan Kristuksen tutkimatonta salaisuutta, joka tekee työtään kirkon elämässä. Kristillinen rukous perustuu apostolien uskoon (Apt. 1:14), rakkaus antaa sille uskottavuuden ja eukaristia ravitsee sitä.

Esitän seuraavaksi muutamia aiheeseen liittyviä kysymyksiä, joihin voitte oman kokemuksenne ja tietojenne mukaan vastata. Jokaisen kysymyksen jälkeen luen tietojamme täydentävän vastauksen.

Mitä erilaisia muotoja sisältyy kristillisiin rukouksiin?

Pyhä Henki kasvattaa kristittyjä harjoittamaan rukousta sen eri muodoissa, kuten siunausrukouksessa, palvonnassa, pyyntörukouksissa, esirukouksissa, kiitosrukouksissa ja ylistysrukouksissa.

Mitä osaat kertoa siunaamisesta ja ylistämisestä?

Siunaamisessa Jumalan lahja ja ihmisen puolelta lahjan vastaanottaminen liittyvät yhteen. Siunaava rukous on ihmisen vastaus Jumalan lahjaan. Koska Jumala on siunannut meitä, voi ihminen siunata eli ylistää siitä Häntä, joka on kaiken siunauksen lähde. Siunaus nousee Pyhän Hengen kantamana Kristuksen kautta Isän luo (vrt. Ef. 1:3–14, 2. Kor. 1:3–7, 1. Piet. 1:3–9), toisaalta rukouksemme anoo Pyhän Hengen armoa, joka tulee Isältä Kristuksen kautta. Jumala siunaa meitä (2. Kor. 13:13, Room. 15:5–6, 13, Ef.6:23–24).

Kohdistamme palvonnan eli ylistämisen vain ja ainoastaan Jumalalle, mutta ristiä, evankeliumia ja ikoneja me kunnioitamme. Palvomalla Jumalaa me ylistämme Herran – Luojamme – suuruutta.

Mitä pyyntörukousta merkitseviä sanoja tulee mieleesi Uudesta testamentista?

Uudessa testamentissa on monia pyyntörukousta ilmaisevia sanoja: pyytää, vaatia, anoa, huutaa avuksi, huutaa, huutaa kovalla äänellä sekä jopa ”taistella” rukouksessa (Room. 15:30, Kol. 4:12). Tavallisin käytetyistä sanoista on kuitenkin ”pyytää”.

Pyyntörukous paljastaa ihmisen suhteen Jumalaan: ihminen on Jumalan luoma olento, joka ei hallitse omaa kohtaloaan. Me ihmiset olemme synnintekijöitä ja usein kääntyneet pois Jumalasta. Pyyntörukous on kuitenkin jo paluuta Jumalan luokse.

Mitä pyyntörukous voi sisältää?

Miellämme pyyntörukouksen tavallisesti ainoastaan anomukseksi oman tai läheisemme elämän tarpeitten täyttämiseksi. Pyyntörukouksessa on kuitenkin olemassa pyyntöjen arvojärjestys; ensiksi pyydämme anteeksiantoa, sitten Jumalan valtakuntaa ja lopuksi tarpeitamme.

Rukoilemme aluksi anteeksiantoa publikaanin tavoin: ”Jumala, ole minulle syntiselle armollinen” (Luuk. 18:13). Anteeksianto on vilpittömän ja puhtaan rukouksen edellytys ja anteeksiannon pyytäminen on puolestaan kaiken henkilökohtaisen rukouksen edellytys.

Kristillisen pyyntörukouksen keskuksena on Jeesuksen opetuksen mukaan Jumalan valtakunnan kaipaaminen ja etsiminen (Matt. 6:10, 33, Luuk. 11:2, 13).

Kaikki tarpeet voivat olla pyyntörukouksen aiheena. Kristus, joka on omaksunut kaiken itseensä lunastaakseen kaiken, saa kunnian pyynnöistä, jotka me hänen nimessään kannamme Isälle (Vrt. Joh. 14:13). Tähän luottaen apostolit Jaakob (Jaak 1:5–8) ja Paavali (Ef. 5:20, Fil. 4:6–7, Kol. 3:16–17, 1. Tess. 5:17–18) kehottavat meitä rukoilemaan kaikissa tilanteissa.

Mitä merkitsee esirukous?

Esirukous on pyyntörukousta toisten puolesta ja se tunnetaan Aabrahamin päivistä alkaen. Esirukous on Jeesuksen rukouksen kaltaista, sillä hän on ainoa esirukoilija Isän edessä kaikkien ihmisten ja erityisesti syntisten puolesta (Room. 8:34, 1. Joh. 2:1, 1. Tim. 2:5–8). ”Siksi hän pystyy nyt ja aina pelastamaan ne, jotka hänen välityksellään lähestyvät Jumalaa. Hän elää iäti rukoillakseen heidän puolestaan.” (Hepr. 7:25) Pyhä Henki auttaa meitä ja ”puhuu meidän puolestamme sanattomin huokauksin. Ja hän, joka tutkii sydämet, tietää mitä Henki tarkoittaa, sillä Henki puhuu Jumalan tahdon mukaisesti pyhien puolesta” (Room. 8:27–28).

Rukous toisen puolesta, eli esirukous on ilmausta pyhien yhteydestä. Esirukouksessa se, joka rukoilee, ei tavoittele vain omaa etuaan, vaan myös muiden parasta (Fil. 2:4), ja rukoilee jopa niiden puolesta, jotka tekevät hänelle pahaa (Apt. 7:60, Luuk. 23:28, 34). Kristittyjen esirukous ei tunne mitään rajoja: ”Kehotan ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta, kuninkaiden ja kaikkien valanpitäjien puolesta, jotta saisimme viettää tyyntä ja rauhallista elämää, kaikin tavoin hurskaasti ja arvokkaasti.” (1. Tim. 2:1–2) Apostoli Paavali kehottaa rukoilemaan myös vainoojien (Room. 12:14) ja niiden ihmisten pelastumisen puolesta, jotka torjuvat evankeliumin (Room. 10:1).

Mitä on kiitosrukous?

Kiitosrukous on tunnusomaista kirkolle. Pelastustyöllään Kristus vapautti luomakunnan synnistä ja kuolemasta pyhittääkseen sen uudestaan ja johtaakseen sen takaisin Isän luo. Kristuksen ruumiin jäsenten kiitosrukous osallistuu heidän Päänsä kiitosrukoukseen. Mei-

dän tulee kiittää Jumalaa kaikesta hyvästä, jota hän on meille antanut; rukousvastauksista, terveydestä ja hengelliseksi kasvuksi koituneista tapahtumista.

Apostoli Paavalin kirjeet alkavat ja päättyvät usein kiitoksella, joka aina liittyy Kristukseen: ”Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta” (1 Tess. 5:18). ”Rukoilkaa hellittämättä, valvokaa rukoillen ja kiittäen” (Kol. 4:2). Kiitosrukous on tunnusomaista kirkolle. Pelastustyöllään Kristus vapautti luomakunnan synnistä ja kuolemasta pyhittääkseen sen uudestaan ja johtaakseen sen takaisin Isän luo. Kristuksen ruumiin jäsenten kiitosrukous osallistuu heidän Päänsä kiitosrukoukseen. Meidän tulee kiittää Jumalaa kaikesta hyvästä, jota hän on meille antanut; rukousvastauksista, terveydestä ja hengelliseksi kasvuksi koituneista tapahtumista.

Apostoli Paavalin kirjeet alkavat ja päättyvät usein kiitoksella, joka aina liittyy Kristukseen: ”Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta” (1 Tess. 5:18). ”Rukoilkaa hellittämättä, valvokaa rukoillen ja kiittäen” (Kol. 4:2).

Kenelle lausumme ylistysrukouksia?

Ylistys on se rukouksen muoto, joka kohdistuu aina kolmiyhteiselle Jumalalle; Isälle, Pojalle ja Pyhälle Hengelle. Se osoittaa Jumalalle kunniaa, ei vain sen tähden, mitä hän on tehnyt, vaan koska Hän on. Ylistysrukouksen kautta Pyhä Henki yhdistyy meidän henkeemme todistamaan, että olemme Jumalan lapsia (Room. 8:16). Henki todistaa Jumalan ainoasta Pojasta, jossa meidät on otettu Jumalan lapsiksi ja jonka kautta me ylistämme Isää. Ylistys kokoaa yhdeksi muut rukouksen muodot ja vie ne Hänen eteensä, joka on niiden lähde ja päämäärä: ”Meillä on vain yksi Jumala, Isä. Hänestä on kaikki lähtöisin, ja hänen luokseen olemme matkalla” (1 Kor. 8:6).

Ylistysrukous ei pyydä mitään itselleen, vaan suuntautuu yksin Jumalaan. Se ylistää häntä hänen itsensä vuoksi.

Maaliskuu 2016

